

Dominika Paleczna

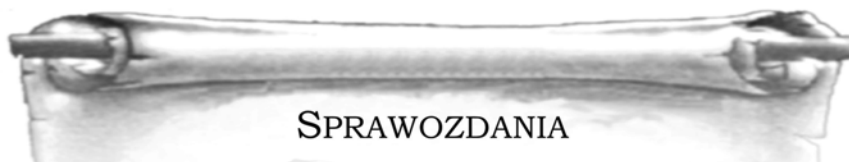
Konferencja Naukowa "Spotkanie z archiwum", (Katowice, 13 kwietnia 2010 r.)

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 2/2, 87-89

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



SPRAWOZDANIA

DOMINIKA PALECZNA

*Koło Naukowe Bibliotekoznawców
przy Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*

KONFERENCJA NAUKOWA SPOTKANIE Z ARCHIWUM (KATOWICE, 13 KWIETNIA 2010 R.)

W Sali Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach 13 kwietnia 2010 roku zebrali się archiwiści, pracownicy naukowcy oraz studenci. Okazją ku temu była Konferencja Naukowa „Spotkanie z archiwum”, zorganizowana przez członków Sekcji Bibliograficznej Koła Naukowego Bibliotekoznawców, działającej przy Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (IBiIN UŚ).

Konferencję rozpoczęła chwila ciszy, która była symbolicznym aktem oddania hołdu osobom, które zginęły w katastrofie lotniczej w Smoleńsku trzy dni wcześniej. Na początku głos zabrała prof. dr hab. Elżbieta Gondek – Dyrektor IBiIN UŚ. Podkreśliła, że wśród ofiar tragedii znalazł się Prezes Instytutu Pamięi Narodowej Janusz Kurtyka.

Imprezę poprowadzili doktoranci IBiIN UŚ – mgr Aleksandra Gajowska i mgr Piotr Biesiada. Motywem przewodnim pierwszej sesji były *Archiwa i archiwalia biblioteczne*; otworzyło ją wystąpienie prof. UŚ dr hab. Marioli Jarczykowej (IBiIN UŚ) *Źródła bibliologiczne w Archiwum Głównym Akt Dawnych*. Prelegentka zaprezentowała zbiory tego Archiwum, jak również przedstawiła zdjęcia wielu zabytkowych dokumentów o bardzo zróżnicowanym charakterze – od Biblii po książki kucharskie. Podano ponadto przykłady czerpania informacji na temat kultury książki z takich źródeł, jak np. dedykacje.

W dalszej kolejności wysłuchano referatu *Źródła do dziejów książki w archiwach klasztorów żeńskich w XVI-XVIII w.* autorstwa dr Jolanty Gwioździk (IBiIN UŚ), która podzieliła się ze słuchaczami swoimi do-

świadczeniami związanymi z korzystaniem z klasztornych zbiorów archiwalnych. Omówiono archiwa klasztorów żeńskich, które mają mniej dokładnie opracowane swoje zasoby. Często informacje na temat zbioru ksiąg w inwentarzach, a nawet katalogach ograniczają się do podstawowego zapisu bibliograficznego, a nawet wzmianki, że biblioteki nie było. Prelegentka scharakteryzowała praktyczne wykorzystanie metody proweniencyjnej. Zobrazowano problemy, związane z korzystaniem z zasobów archiwalnych w Polsce i za granicą.

Kolejną prelegentką była dr Agnieszka Górniak (BG Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach), która zaprezentowała referat *Archiwum Śląskiej Kultury Muzycznej – perspektywy rozwoju*. Przedstawiono historię Biblioteki Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, którą założył Karol Musioł – bibliotekoznawca i germanista z wykształcenia, Ślązak z pochodzenia. Zaakcentowano połączenie Biblioteki z Archiwum Śląskiej Kultury Muzycznej w 1968 roku. Jednymi z cenniejszych zasobów Archiwum są druki muzyczne pochodzące z XIX wieku. Do ciekawych zbiorów należy zaliczyć również rękopisy współczesnych śląskich kompozytorów, które niejednokrotnie były pozyskiwane przez K. Musioła drogą nieoficjalną – dzięki prośbom kierowanym do autorów dzieł. W zbiorach Archiwum znaleźć można m.in. rękopisy utworów Witolda Szalonka i Henryka Góreckiego. Opisano też imprezy, organizowane przez Bibliotekę Akademii Muzycznej, jak sympozja i wystawy. Przedstawiono perspektywy rozwoju Biblioteki i Archiwum, które mają w planach digitalizację rękopisów w celu ich ochrony.

Drugą sesję – *Archiwa państwowe i zakładowe* - którą rozpoczęło wystąpienie mgr Anny Bieniek (Archiwum Uniwersytetu Śląskiego) *Działalność archiwum na przykładzie Archiwum Uniwersytetu Śląskiego*. Opisano zbiory i działalność archiwum zakładowego mającego prawo do gromadzenia materiałów historycznych. Cały zasób Archiwum wynosi 3 tys. metrów bieżących akt, obejmujących m.in. wszystkie prace licencjackie, magisterskie, doktorskie oraz habilitacyjne broniące w Uniwersytecie Śląskim. Przedstawiono obowiązki Archiwum, do których należy m.in. nadzór nad dokumentacją, jej przejmowanie, ewidencja, przechowywanie, opracowanie, porządkowanie, tworzenie zestawień statystycznych oraz udzielanie informacji o zasobach oraz historii Uczelni. Opisano ponadto bazy danych tworzone przez Archiwum: wykaz akt osobowych osób zwolnionych, katalog prac magisterskich i licencjackich, bazę kartotek płacowych oraz bazę akt osobowych studentów, która jest dopiero

w planach. Spostrzeżono, że zainteresowanie użytkowników zbiorami Archiwum, liczba kwerend i udostępnianych dokumentów z roku na rok jest coraz większa.

W dalszej kolejności wystąpiła dr Halina Dudała (Archiwum Archidiecezjalne w Katowicach), która zaprezentowała referat *Archiwum Archidiecezjalne w Katowicach: historia, zasób, użytkownicy*. Na początku wystąpienia zdefiniowano przedmiot archiwistyki podkreślając, że archiwa nie są bibliotekami ani muzeami. Umiejscowiono zbiory archiwum archidiecezjalnego w strukturze narodowego zasobu archiwalnego – jako nieewidencjonowane i niepaństwowe. Wymieniono akty prawne normujące działalność Instytucji, wśród których najważniejsze są akty prawa kanonicznego. Zaprezentowano zdjęcia budynku, w którym mieści się Archiwum, a także scharakteryzowano zasoby, m.in. księgi metrykalne, które cieszą się dużym zainteresowaniem użytkowników.

Ostatnim referatem było wystąpienie mgr Anny Podsiadło (Archiwum Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach) *Inne archiwum. O Archiwum Artystycznym Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach*. Na wstępie zaznaczono, że określenie – „inne archiwum” – jest trafne w odniesieniu do opisywanego Archiwum Artystycznego. Podkreślono, że przedmiotem rozważań nie jest archiwum zakładowe, które funkcjonuje przy każdym teatrze, ale archiwum artystyczne. W jego przypadku gromadzenie dokumentacji rozpoczyna się już na początku pracy teatru nad nową premierą, kiedy to sporządza się notatki z prób lub rejestruje je w formie audiowizualnej. Dzięki temu uzyskuje się pierwotną wersję scenariusza. Pozwala to również zobrazować proces pracy nad spektaklem. W archiwum artystycznym są gromadzone również recenzje teatralne, afisze, programy, nuty itp. Wśród użytkowników archiwum znajdują się m.in. studenci, aktorzy i twórcy wystaw.

Po wysłuchaniu ostatniego wystąpienia nastąpiła dyskusja, którą moderowali prowadzący Konferencję. Pytania zadawali zarówno przedstawiciele studentów, jak i pracownicy naukowci. Krótkiego podsumowania obrad i zamknięcia Konferencji dokonał mgr Piotr Biesiada. Spotkanie przybliżyło bibliotekoznawcom specyfikę funkcjonowania znacznie różniących się między sobą archiwów, a także pozwoliło zapoznać się słuchaczom z niezwykle ciekawymi źródłami, które spoczywają w instytucjach odpowiedzialnych za gromadzenie narodowego zasobu archiwalnego.